

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht: 13.03.2026, Narva
Koostaja ametinimetus ja nimi: abiprokurör Ragnar Plistkin
Ametiasutuse nimi: Viru Ringkonnaprokuratuuri Narva osakond
Kriminaalasja number: 24233050528
Kuriteo kvalifikatsioon: KarS § 201 lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood): X.X. (ik xxxxxxxxxxxx)

Kriminaalmenetluse raames kogutud tõenditega on leidnud kinnitust, et X.X., töötades ajavahemikul 15.03.2024 kuni 30.04.2024 OÜ-s Joogiekspert (reg-kood 12031715), pööras tööandjale kuuluvad rahalised vahendid, s.o sularaha kokku summas 4833.81 eurot, ebaseaduslikult enda kasuks, pannes sellise tegevusega toime KarS § 201 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo.

Arvestades KrMS § 202 sätteid, saab kriminaalmenetluse lõpetada, kui tegemist on teise astme kuriteoga, isiku süü ei ole suur, ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju, tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud kohustuse need tasuda ning kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.

Riigi peaprokuröri juhis, mille eesmärgiks on tagada isikute võrdne kohtlemine ja avaliku menetlushuvi järgmine KrMS §-de 202 ja 203 kohaldamisel,¹sätestab, et avalik menetlushuvi on olemas KarS §-s 201 sätestatud kuriteo puhul siis, kui tekitatud kahju ületab olulise kahju määra (p 3.3.7.). Sama juhise punkt 5.1. sätestab, et juhiseiga vastuolus olevatel juhtudel tuleb lõpetamisel koostada põhistatud määrus, kus muuhulgas tuleb põhistada juhiseiga vastuolus olevat asjaolu. KarS § 12¹ p 1 kohaselt, kui süüteokoosseisu tunnusena on sätestatud varalise kahju tekitamine või süüteo ulatus on määratav rahaliselt, hinnatakse oluliseks kahju või süüteo ulatus, mis ületab 4000 eurot. Seega ületab X.X. poolt tekitatud kahju KarS § 12¹ p 1 sätestatud olulise kahju kriteeriumit, s.o 4000 eurot.

Andes hinnangu süü suurusele, tuleb esmajoonel lähtuda süüteo toimepanemise asjaoludest, mis võivad iseloomustada näiteks tegu ja tagajärge ning süüdlase käitumise motiivi ja eesmärki. Lisaks isiku süüle tuleb KarS § 56 kohaselt arvestada eri- ja üldpreventiivseid kaalutlusi, s.o võimalust mõjutada süüdlast edaspidi hoiduma süütegude toimepanemisest, ning õiguskorra kaitsmise huvisid.

Kriminaalmenetluse lõpetamise võimalikkuse üle otsustamisel tuleb arvestada asjaoluga, et lõpetamine pole võimalik, kui menetluse jätkamine on vajalik kas lähtuvalt avalikust menetlushuvist või eripreventiivsest vajadusest.

Karistuse eripreventiivne eesmärk tähendab võimalust mõjutada süüdimõistetut moel, mis tagaks edaspidi tema hoidumise süütegude toimepanemisest. Kui inimene eksib kehtiva õiguskorra vastu

¹ Avalikult arvutivõrgus kättesaadav: [Oportuniteedijuhis 19.12.24.pdf](#)

nii rängalt, et tema suhtes tuleb alustada kriminaalmenetlust, järgneb üldjuhul kuriteosündmuse koosseisulise ja tõendatud teol toimepanemisele riigipoolne reageering ehk kriminaalkaristus. Samas on seadusandja jätnud võimaluse kohaldada õigusrikkuja osas teatud juhtudel ka oportuuniteediprintsiibi põhimõtet ja tema suhtes kriminaalmenetlus lõpetada. Seda eeldusel, et isiku huvid ja avalik huvi on omavahel tasakaalus ning kriminaalrepressiooni kohaldamine pole ilmselgelt vajalik. Antud printsiip on viidud seadusesse sisse paljuski eesmärgiga hoida kokku alati piiratud menetluslikku ressursi, mille tingimustes ei suuda riik võrdset tähelepanu pöörata kõigile toimepandavatele õiguserikkumistele. Seetõttu tuleks menetlusökonoomika põhimõttest tulenevalt menetluslikke ressursse kasutada võimalikult ratsionaalselt ja tagada seeläbi õigushüvede võimalikult ulatuslik kaitse.

Avalikust menetlushuvist on võimalik rääkida, kui eripreventiivsetest vajadustest lähtuvalt on menetluse jätkamine vajalik. Selline vajadus on üldjuhul olemas, kui isikut on kahe aasta jooksul enne uue kuriteo toimepanemist sarnase süüteo eest karistatud või on tema suhtes menetlus otstarbekuse kaalutlusel lõpetatud või isik on oma muu käitumisega tõestanud, et tema edaspidise õiguskuulekuse tagamiseks, mida muul moel ei ole võimalik korraldada, on vajalik rakendada mõjutusvahendeid või karistusi. Avalik menetlushuvi on olemas ka siis, kui üldpreventiivsetest vajadustest lähtuvalt on isiku karistamine vajalik. Selline vajadus on üldjuhul olemas siis, kui kuritegu on toime pandud elusfääris, mille vastu peab avalikkusel olema eriline usaldus või isiku karistamine on vajalik õiguskorra kaitsmise huvides või kuriteo tõttu kannatanul puuduvad peale kriminaalmenetluse efektiivsed õiguskaitsevahendid.

Kriminaalmenetluse käigus on tuvastatud, et 13.06.2024 hüvitas X.X. kannatanule OÜ-le Joogiekspert täielikult kuriteoga tekitatud kahju. Kahtlustatav X.X. avaldas ülekuulamisel, et ta pani kuriteo toime, kuna lapse sündimise tõttu olid tema perel rasked majanduslikud probleemid ning sissetulekust ei jätkunud materiaalsete kohustuste katteks. Samuti ei olnud tal võimalik võtta pangast laenu, kuna tal oli sel hetkel juba mitu laenukohustust. Omastamise eesmärgiks oli tööandajale kuuluva rahaga leevendada olemasolevat olukorda ning hiljem raha tööandjale täies ulatuses tagastada. X.X. kahetseb kuriteo toimepanemist ning prokuratuuril ei ole alust kahelda tema kahetsuse siiruses. Samuti ei pannud X.X. toime kuritegu elusfääris, mille vastu peab avalikkusel olema eriline usaldus ning mis omakorda tingiks õiguskorra kaitsmise huvides süüdlase vältimatu karistamise vajaduse. Pigem omastades tööandjale kuuluva vara, rikkus X.X. usaldussuhet tööandajaga, mis on mõlemapoolseid huve järgides töösuhte jätkamisel vältimatuks eelduseks. Usalduse kuritarvitamine päädis töölepingu erakorralise ülesütlemisega.

Võrreldes käesoleva kriminaalasja tehiosid avalikku menetlushuvi tingivate asjaoludega, ei esine prokuröri hinnangul kriminaalasja materjalidest nähtuvalt X.X. osas KrMS § 202 kohaldamist välistavat eri-või üldpreventiivset vajadust, mistõttu nimetatud kaalutlustel pole kriminaalmenetlusega jätkamine / karistuse kohaldamine ilmtingimata tarvilik.

Antud kuriteo eest näeb KarS § 201 lg 1 ette karistusena kas rahalise karistuse või (maksimaalselt) kuni kaheaastase vangistuse. Kohtuelse uurimise käigus ei ole tuvastatud karistust raskendavaid asjaolusid KarS § 58 mõttes. X.X. ei ole varem kriminaalkorras karistatud. Karistusregistrist nähtub, et tal on üks arhiveeritud väärtekaristus liiklusalaste rikkumiste eest, kuid tegemist on süütegudega, millel puudub relevantne seos kahtlustuse esemeks oleva kuriteoga. Lisaks puudub informatsioon, et kahtlustatav oleks pärast talle etteheidetatavat kuritegu pannud toime kuritegusid, millest omakorda võib järeldada, et kahtlustatav on senise kriminaalmenetluses kogetu põhjal endale põhjalikult selgeks teinud, et kahtlustuses kirjeldatud käitumine kannatanu suhtes oli lubamatu ning sellist käitumist ei õigusta isegi raske majanduslik olukord, mistõttu prokuratuuri hinnangul jääb riigi reageering kriminaalasja kohtusse saatmise kaudu sedavõrd abstraktseks, et ei

võimalda tajuda kahtlustataval enda antisotsiaalse käitumise tegelikku mõju ega tagajärgi. Sedastatav on kahtlustatava soov edaspidi seadusega vastuollu mitte sattuda.

Prokuratuur on seisukohal, et X.X. õiguskuulekale käitumisele suunamist on võimalik saavutada ka muude vahenditega kui avaliku karistamisega. Kahtlustatava edaspidise õiguskuulekuse tagamiseks piisab sellest, kui X.X. teeb 80 tundi üldkasulikku tööd hiljemalt 30.06.2026 ning peab kinni üldkasuliku töö tegemise ajavakavast.

Kahtlustatava riigi õigusabi korras määratud kaitsja Oleg Gorškaljov esitas prokuratuurile taotluse riigi õigusabi tasu kindlaksmääramiseks 52.08 euro suuruses summas. Kuna prokuratuur lõpetab kriminaalasjas menetluse KrMS § 202 lg 7 alusel, jäävad menetluskulud X.X. kanda.

Prokurör pöörab siinkohal tähelepanu sellele, et kriminaalmenetluse lõpetamine otstarbekuse kaalutlusel ei tähenda seda, et kahtlustatav on käitunud õiguspäraselt. Prokuröri hinnangul ei saa sellist menetluse lõpetamist käsitleda ka kui avalikkusele signaali saatmisena, et selliseid tegusid võib toime panna. Vastupidi, lõpetades menetluse KrMS § 202 alusel, asub riik seisukohale, et kahtlustatava käitumises on olemas kõik kuriteo tunnused, lihtsalt selle hukkamõistu väljendamiseks, ülekohtu heastamiseks ja kahtlustatava edaspidise õiguskuuleka käitumise tagamiseks ei ole kriminaalkaristus kõige tõhusam vahend.

Juhindudes KrMS § 202 lg-st 7 ja 206, abiprokurör

määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 24233050528 menetlus X.X. suhtes, kuna kahtlustatava süü ei ole suur ning kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.
2. **Kahtlustatavale määratud kohustuse liik ja tähtaeg:**
 - 2.1. **KrMS § 202 lg 2 p 3 alusel kohustub X.X. tegema 80 tundi üldkasulikku tööd hiljemalt 30.06.2026 ning pidama kinni üldkasuliku töö tegemise ajavakavast.**
 - 2.2. **KrMS § 202 lg 2 p 1 alusel kohustub X.X. tasuma menetluskulud, s.o kaitsjatasu 52.08 eurot, hiljemalt 01.04.2026 (vt makseinfo eraldi lehel).**
3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: Tõkendit ei ole kohaldatud.
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: Puuduvad.
5. KrMS § 206 lõike 2¹ alusel teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti ja kustutada ABIS-st ja RSBR-st järgmised andmed: Andmeid ei hõivatud.
6. Kriminaalmenetluse kulud: Vt p 2.
7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 edastada kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamatult kannatanule Joogiekspert OÜ juhatuse liikmele X.X. e-postiga posti teel, kahtlustatavale X.X. e-postiga, riigi õigusabi korras määratud kaitsjale Oleg Gorškaljovile e-toimiku kaudu ning Tallinna Vangla Viru kriminaalhooldusosakonnale e-postiga.
8. Kannatanu esindajal on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul menetluse lõpetanud prokuratuuris.

Edasikaebamise kord

Vastavalt KrMS § 207 lõigetele 2 ja 3 võib kannatanu esindaja põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile (Wismari 7, Tallinn 15188 või e-post info@prokuratuur.ee).

(allkirjatatud digitaalselt)
Ragnar Plistkin

Mina, X.X., kinnitan, et määrus on mulle arusaadav. Olen nõus kriminaalmenetluse lõpetamisega KrMS § 202 alusel. Samuti olen nõus täitma käesoleva määruse punktis 2 nimetatud kohustusi tähtaegselt. Olen teadlik sellest, et kui ma ei täida määratud tähtaja jooksul mulle pandud kohustusi, võib prokuratuur kriminaalmenetluse määrusega uuendada. Kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia sain kätte ning antud toimingu juurde kaitsjat ega tõlki ei soovi.

(allkirjastatud digitaalselt)
X.X.